

Андерсенъ.

(Биографични бѣлѣжки — за юноши.)

Хансъ Христианъ Андерсенъ е бѣлѣжитъ дански писателъ и поетъ. Той е написалъ много съчинения: романи, повѣсти, разкази, стихотворения. Но най-голѣма слава Андерсенъ е придобилъ съ своитѣ „приказки за дѣца и юноши“, които сж прѣведени на всички почти езици и сж любимата книга на дѣцата и юношитѣ въ на-прѣднатитѣ народи. Единъ бѣлѣжитъ дански критикъ, на име Брандесъ, говори, че „съ своитѣ приказки Андерсенъ е покорилъ сърдцата на цѣлото земно кълбо“. Това е вѣрно; защото Андерсенъ не е отъ ония многобройни разказвачи, които гледатъ само да задоволятъ фантазията и да залѣжатъ ума на дѣтето или юношата съ нѣкоя небивалица, безъ да ги научатъ на нѣщо. Той употребява въ разказитѣ си фантастични (невѣроятни) работи, но това го прави само за да заинтересува дѣтето, а инѣкъ сюжета на разказа е винаги земенъ изъ всѣкидневния животъ на хората. Въ всѣки разказъ на тоя високо даровитъ писателъ човѣкъ може да се огледа съ всичкитѣ си слабости. Освѣнъ това, разказитѣ на Андерсена сж поетично написани, а това е голѣмо достоинство; чрѣзъ своята прѣлестъ поезията завладѣва както възрастния, който я съзнава чрѣзъ душата си и ума си, тѣй сжщо и дѣтето, което истински се въодушевява отъ нея.

„Картинна Галерия“ ще даде редъ разкази отъ Андерсена, които ще бждатъ иллюстрирани съ прочутитѣ иллюстрации на знаменития дански художникъ професоръ Тегнеръ, който нѣколко години е работилъ, изключително върху иллюстрирането на Андерсеновитѣ разкази и съ това си е спечелилъ голѣма слава. Нашитѣ малки и голѣми читатели слѣдователно, ще срѣщатъ по-често името на Андерсена поради което поради ние считаме за умѣстно да дадемъ тукъ портрета и биографията му, като се надѣваме, че мнозина отъ четцитѣ ни ще извлѣкатъ голѣма полза отъ това, защото ще видятъ, че съ трудъ и постоянство се постига и онова, което често пжти ни се вижда непостижимо. При това, ние ще прѣдадемъ биографията на Андерсена тѣй, както той самъ си я е разказалъ прѣдъ една бѣлѣжита писателка.

„Азъ съмъ роденъ, казалъ Андерсенъ, въ 1805. въ Одензее, градъ въ данската областъ Фиония. Моитѣ дѣди сж били богати; но, по една несполука въ търговията и поради други нещастия, тѣ изгубили всичко, каквото имали, и не имъ останало освѣнъ спомена за нѣкогашния охолоенъ животъ. Много пжти баба ми е приказвала за своитѣ родители въ Германия и за раз-

кошеството, което ги е окръжавало. Тежко ми падаше на сърдцето като я гледахъ, че крѣпѣше своитѣ дни съ радоститѣ на дѣцата въ бѣдното жилище, което обитавахме. Татко ми, който при рождението си, изглеждалъ прѣдопрѣдѣленъ да се радва на почтено благосъстояние, е билъ принуденъ да стане чиракъ при единъ обуваръ, за да научи занаята. Когато се оженилъ, той билъ толкова бѣденъ, че нѣмалъ пари да си купи единъ креватъ. Единъ богаташъ умрѣлъ по онова врѣме; тѣлото му било изложено на единъ катафалкъ, а слѣдъ извѣстно врѣме, наслѣдницитѣ му продали катафалка и чернитѣ украшения по него. Моятъ татко събралъ каквото ималъ спестени пари и купилъ една частъ отъ него, за да си направи креватъ. Припомнявамъ си още да съмъ видѣлъ тия голѣми черни драперии, вече извѣхтѣли, изхабени и тукъ-тамъ изцапани съ петна отъ воскъ. Въ туй легло съмъ азъ роденъ. Моятъ татко продължаваше своя занаятъ, който отиваше ту добръ, ту злъ, споредъ врѣмето и мющеритѣ. Ние живѣхмe почти винаги оскждно, но сѣ живѣхмe; а вечерно врѣме, когато настѣпваше часа да се вечеря, когато майка ми сложеше на трапезата оскждната вечера, сѣ имаше по нѣкога минути на веселие, за които си спомнямъ още съ вълнение. Когато попорастнахъ и станахъ човѣкъ за работа, дадохъ ме въ една фабрика. Тамъ прѣкарвахъ по-голѣмата частъ отъ деня. Въ останалото врѣме ходѣхъ въ училището на бѣднитѣ и тамъ се учехъ да чета, пиша и смѣтамъ. Единъ нашъ съсѣдъ, съ когото бѣхмe добри приятели, ми даде назаемъ нѣколко книги, и азъ прочетохъ съ жадностъ всичкитѣ комедии и всичкитѣ биографии на велики люде, които можахъ да си доставя. Това четене събуди въ мене странни чувствования. Азъ издигнахъ очи надъ скромното положение на ржченъ работникъ, което заемахъ, и ми се стори че и азъ мога сжщо да стана знаменитъ човѣкъ. Татко ми умрѣ, когато навършихъ дванадесетата година; азъ останахъ само съ майка си и продължавахъ работата си и мечтитѣ си. Имахъ гласъ чудно ясенъ и чистъ. Често, когато пѣхъ, учителтъ ме хвалѣше, и мнозина минувачи покрай училището се спираха да ме чуятъ. Азъ се бѣхъ упражнилъ сжщо да декламирамъ нѣкои отъ по-важнитѣ пасажи, които намирахъ въ комедиитѣ; а съсѣдитѣ, които присѣдствуваха на репетициитѣ и които бѣха ме видѣли да правя такива голѣми жестове и да декламирамъ съ високъ гласъ, твърдѣха, че азъ имамъ чудна наклонность да стана актьоръ. Бѣдната ми майка,